

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

คู่มือความรู้ เรื่อง

วัณโรคและวัณโรคดื้อยา หลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB)

สำหรับประชาชน

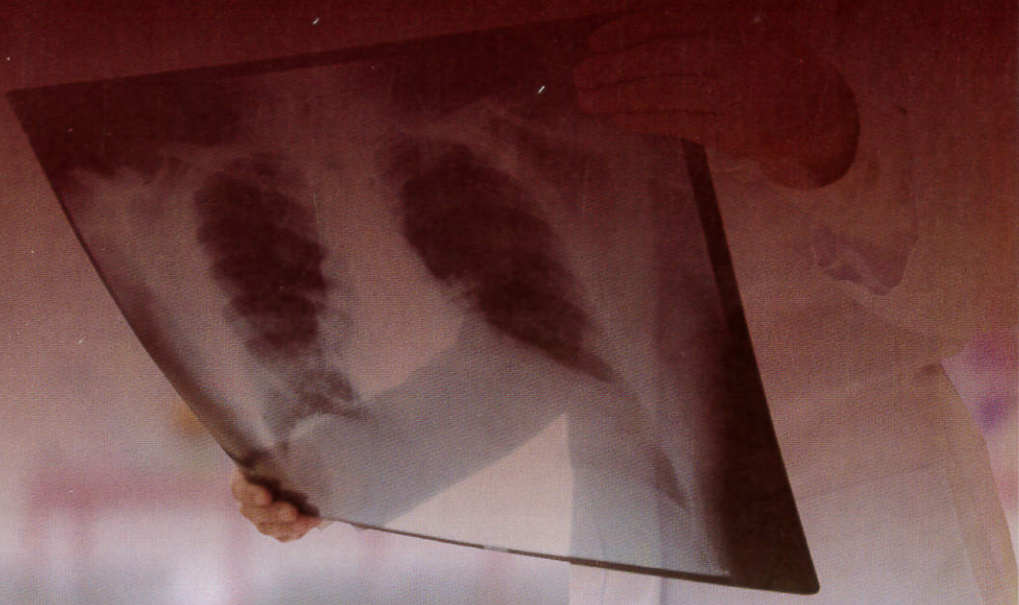
สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

คู่มือความรู้เรื่อง

วัณโรคและวัณโรคดื้อยา
หลายขนานชนิดรุนแรงมาก
(XDR-TB) สำหรับประชาชน

คำนำ

องค์การอนามัยโลกได้ระบุให้วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาระดับนานาชาติ โดยในปี 2559 พบผู้ป่วยวัณโรค 10.4 ล้านราย และเสียชีวิตประมาณ 1.7 ล้านราย ซึ่งเป็น 1 ใน 10 สาเหตุการเสียชีวิตของคนทั่วโลก สำหรับประเทศไทยวัณโรคยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ และเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางด้านสุขภาพของประชาชน

ประเทศไทยยังเป็นหนึ่งใน 14 ประเทศทั่วโลก ที่มีปัญหาโรควัณโรคสูง วัณโรคในผู้ติดเชื้อเอชไอวี และวัณโรคดื้อยาหลายขนาน โดยคาดการณ์ว่าจะมีผู้ป่วยวัณโรค (TB) รายใหม่ทุกประเภท 119,000 รายต่อปี ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาหลายขนาน (MDR-TB) ประมาณ 4,700 ราย และผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB) ประมาณ 450 ราย นอกจากนี้ ในจำนวนผู้ป่วยรายใหม่พบขึ้นทะเบียนรักษาเพียงร้อยละ 60 เท่านั้น

ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉพะยา และเวชภัณฑ์ของผู้ป่วยวัณโรคจะอยู่ที่ประมาณ 2,500 - 5,000 บาทต่อราย แต่หากมีการดื้อยาค่าใช้จ่ายจะสูงขึ้นหลายเท่า ประมาณ 120,000 - 200,000 บาทต่อราย ขณะที่วัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก จะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ถึง 1.2 ล้านบาทต่อราย

สำหรับวัณโรคที่กำลังเป็นปัญหามากในขณะนี้คือ วัณโรค
ดื้อยาหลายขนาน ซึ่งกลุ่มประชากรที่มีโอกาสป่วยเป็นวัณโรค
ดื้อยาสูง คือ กลุ่มผู้ป่วยที่เคลื่อนย้ายที่อยู่บ่อย จึงทำให้ขาด
การติดตามการรักษาอย่างต่อเนื่อง ผู้ป่วยได้รับยาไม่ครบหรือไม่ได้
รับการรักษาจนหายขาด ประกอบกับผู้ป่วยวัณโรคส่วนมากจะมีฐานะ
ยากจน ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าคุณเองด้อยโอกาส ถูกกีดกันรังเกียจ
จากบุคคลทั่วไป จึงเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงการรักษาและดูแล
จนหาย

นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย
อธิบดีกรมควบคุมโรค
กรกฎาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
วัณโรค	7
วัณโรคดื้อยาหลายขนาน (MDR-TB)	17
วัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB)	18
อาการไม่พึงประสงค์จากการรับประทานยารักษาวัณโรค	22
มาตรการการป้องกันและควบคุมวัณโรค	25
คำแนะนำเรื่องวัณโรค	27
อ้างอิง	29

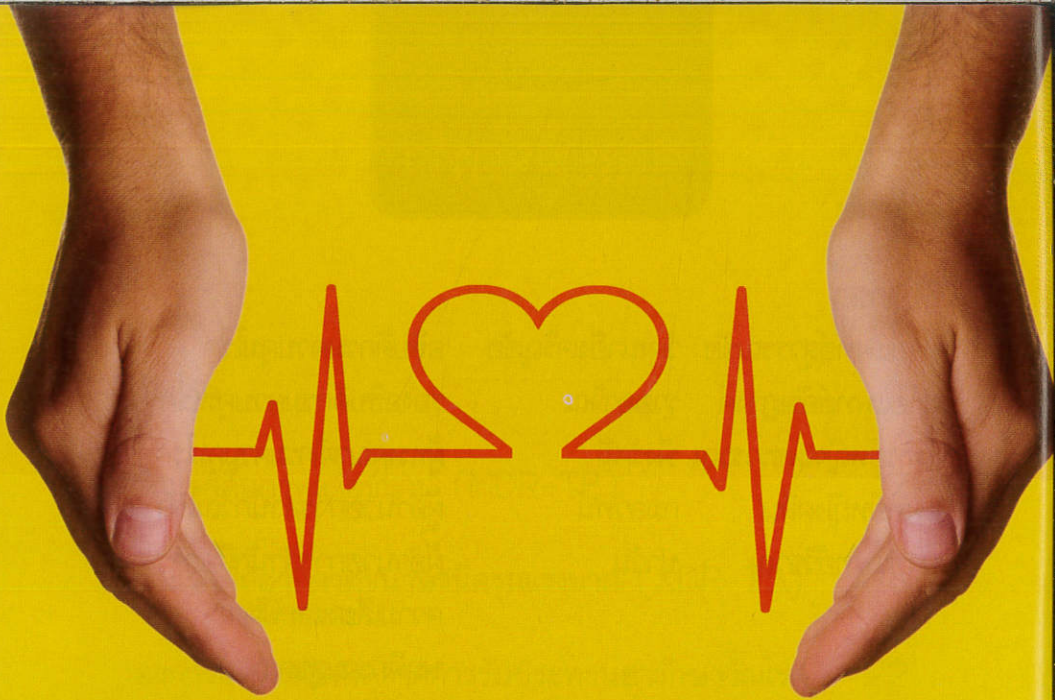
คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายแพทย์สุรธรณชัย	วัฒนา英才เจริญชัย	อธิบดีกรมควบคุมโรค
นายแพทย์อัมฤงศักดิ์	รวชอาจิณ	รองอธิบดีกรมควบคุมโรค
แพทย์หญิงเพชรวรรณ	พีร์ศรีมี	ผู้ทรงคุณวุฒิกรมควบคุมโรค
แพทย์หญิงผลิน	กมลวาทน์	ผู้อำนวยการสำนักวัณโรค
นายแพทย์วิฑูรย์	ปาววัน	ผู้อำนวยการสำนักสื่อสาร ความเสี่ยงและพัฒนา พฤติกรรมสุขภาพ

ผู้จัดทำ

ดร.พาหุรัตน์ คงเมือง	ทัชสุรธรณ์	สำนักสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
นายยศพนธ์	แก่นจันทร์	สำนักสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
จำเริญชำนานาย	ยุ่งไธสง	สำนักวัณโรค
นางสาวกมลวรรณ	กสิปโกมุก	สำนักสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
นายกรกฎ	ดวงผาสุข	สำนักสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

จัดพิมพ์โดย

พิมพ์ที่

จำนวน

ปีที่พิมพ์

ISBN

สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

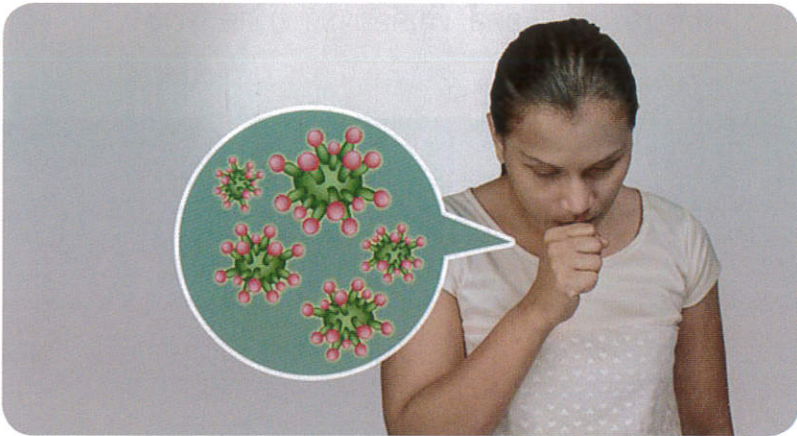
109,000 เล่ม

พ.ศ. 2561

978-616-11-3756-4

วัณโรค

วัณโรค เป็นโรคติดต่อที่รู้จักและคุ้นเคยมานาน รวมทั้งพบบ่อยในประเทศไทย มีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรีย *ไมโคแบคทีเรียมทูเบอร์คูโลซิส* (*Mycobacterium tuberculosis*) หรือที่เรียกว่า ทีบี (TB)

สถานการณ์ วัณโรคเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญของประเทศไทยและทั่วโลก ก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อประเทศและครอบครัวของผู้ป่วย ในประเทศไทยมีความชุกของวัณโรคค่อนข้างสูง จากรายงานวัณโรคของโลก ปีพ.ศ. 2560 (Global Tuberculosis Report, 2017) ประมาณ 119,000 รายต่อปี และมีผู้เสียชีวิตจากโรคนี้ถึง 12,000 รายต่อปี ประเทศไทยติดอันดับหนึ่งใน 22 ประเทศที่มีปัญหาวัณโรคสูงที่สุด

ผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์ สามารถพบวัณโรคได้ในทุกระยะ และเมื่อการติดเชื้อเอชไอวีลุกลามไปจนเป็นเอดส์เต็มขั้นก็ยิ่งพบวัณโรคได้มากขึ้น เช่นเดียวกับการติดเชื้อฉวยโอกาสอื่น ๆ อีกหลายชนิด ทั้งนี้ เป็นเพราะระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายสูญเสียไป โดยทั่วไปผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์ จะมีโอกาสเป็นวัณโรคได้ง่ายกว่าปกติหรือคนทั่วไป 20 - 30 เท่า และเมื่อเป็นแล้วก็อาจจะมี ความรุนแรงของโรคมากกว่าคนทั่วไป ปัจจุบันเริ่มพบว่าเชื้อวัณโรคในผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์ เริ่มดื้อยามากกว่าคนทั่วไป

อาการของผู้ป่วยวัณโรค ได้แก่ ไอติดต่อกันเกิน 2 สัปดาห์
ไอมีเลือดปนเสมหะ หรืออาจมีอาการอื่นร่วมด้วย เช่น มีเหงื่อออก
ผิดปกติในเวลาหลับตอนกลางคืนติดต่อกัน 3 สัปดาห์

ภายใน 1 เดือน ไอแห้ง ๆ หรือมีเสมหะ เจ็บหน้าอก เบื่ออาหาร
อ่อนเพลีย น้ำหนักลด ไข้ต่ำ ๆ

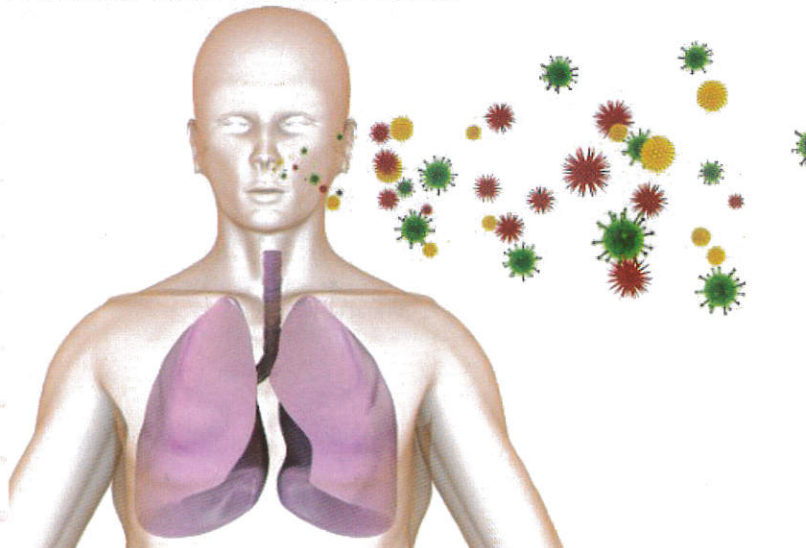

สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์ จะมีความแตกต่างไปจาก
คนทั่วไปบ้าง ได้แก่ มีไข้ยาวนานกว่า มีน้ำหนักตัวลดลงมากกว่า และ
มีการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคไปยังอวัยวะอื่น ๆ มากกว่า
เช่น เยื่อหุ้มสมอง กระดูก หรือ ต่อมน้ำเหลือง

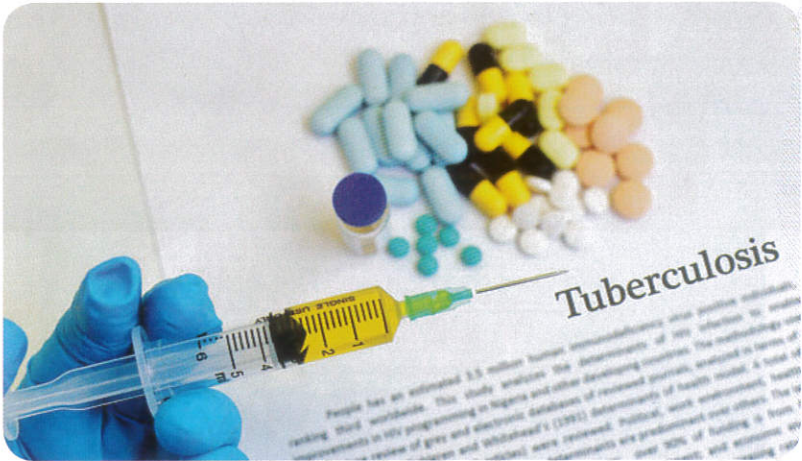
การติดต่อ สามารถติดต่อจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งได้โดยการไอจาม หรือการพูดคุยนในระยะใกล้ชิด ที่ทำให้เกิดละอองเสมหะที่มีเชื้อวัณโรคติดอยู่ และฟุ้งกระจายออกไป

เมื่อคนเราหายใจเอาละอองเสมหะนี้เข้าไปในปอด ก็ทำให้เกิดการติดเชื้อ และอาจเป็นโรคตามมาได้

การรักษา ปัจจุบันการรักษาวัดโรคจะเป็นแบบแผนเดียวกัน
ทั้งประเทศไทย ตามแผนการควบคุมวัณโรคแห่งชาติ แต่อาจจะมี
ความแตกต่างในรายละเอียดบ้าง ขึ้นกับผู้ป่วยแต่ละราย

โดยทั่วไปจะเลือกใช้สูตรการรักษาระยะสั้นมาตรฐาน 6 เดือน ประกอบด้วยตัวยา 4 ชนิด ใน 2 เดือนแรก และเหลือแค่ 2 ชนิด ในช่วง 4 เดือนหลัง ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์ หรือ คนทั่วไปก็จะรักษาเหมือนกัน

ผู้ป่วยวัณโรค มีโอกาสหายขาดได้มากกว่าร้อยละ 95 แต่ปัญหาที่พบบ่อยคือ ผู้ป่วยที่แพ้ง่าย และมักจะไม่มารับการรักษา กินยาไม่สม่ำเสมอจนครบหรือมีโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ ทำให้การรักษาไม่ต่อเนื่อง หรือสิ้นสุดก่อนกำหนด เกิดภาวะวัณโรคดื้อยา ตามมา

กลยุทธ์สำคัญที่นำมาใช้ในการช่วยให้ผู้ป่วยที่เป็นวัณโรค คือ การรักษาโดยที่ผู้ป่วยรับประทานยาวัณโรคอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แพทย์ พยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุข หรือ ญาติของผู้ป่วยเป็นผู้ดำเนินการ หรือ เรียกว่า ด็อต (DOT)

WORLD TB DAY

END TB

24 มีนาคม
วันวัณโรคสากล

คุณคือ **ผู้นำ**
แห่งการ **ยุติวัณโรค**
เพื่อเมืองไทยปลอดวัณโรค

กันให้พบ จบด้วยหาย

พัฒนาระบบและเครือข่าย
นโยบายมุ่งมัน
สร้างสรรคนวัตกรรม

การดูแลผู้ป่วยวัณโรค

1. รับประทานยาสม่ำเสมอ และถูกต้อง
ตามคำสั่งแพทย์ ครบทุกเม็ด ครบทุกมื้อ

2. คอยสังเกตผลข้างเคียงที่เกิดจาก
ยาวัณโรคตามคำแนะนำ เพื่อจะได้รีบหยุดยา
ชั่วคราวก่อนที่จะมีอาการรุนแรง แล้วแจ้งให้แพทย์
ผู้รักษาทราบทันที เพื่อพิจารณาปรับยา

3. รับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะ
พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

4. ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้อื่นเป็นเวลาอย่างน้อย
2 สัปดาห์ หรือ จนกว่าอาการไอจะลดลงมาก
หรือจนกว่าจะหาย

5. ปิดปาก และจมูกเวลาที่ไอหรือจาม
ขั้วนเสมหะในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด แล้วนำไป
ทิ้งลงชักโครกในห้องน้ำ และราดน้ำยาฆ่าเชื้อ

6. ไปรับการตรวจตามกำหนดจนกว่าแพทย์
จะหยุดสั่งยา

การป้องกันการติดเชื้อวัณโรค สำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์

1. ถ้าทราบว่าติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์อยู่แล้ว ควรหลีกเลี่ยงผู้ที่มีอาการสงสัยวัณโรคหรือกำลังรักษาวัณโรคอยู่
2. ถ้ามีอาการ ไอ หรือ เป็นไข้ เบื่ออาหาร น้ำหนักลดเกิน 2 สัปดาห์ขึ้นไป โดยไม่พบสาเหตุจากโรคอื่น ควรไปรับการตรวจกับแพทย์ว่าเกิดจากวัณโรคหรือไม่ เพื่อรับการตรวจรักษาที่ถูกต้อง
3. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่ที่มีการกระจายของเชื้อวัณโรคได้ง่าย เช่น สถานบันเทิงที่ระบบถ่ายเทอากาศไม่ดี และไม่มีแสงสว่างเพียงพอ
4. รับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะ พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ผู้ป่วยวัณโรค แม้ว่าอาการจะดีขึ้นจนใกล้เคียงปกติแล้ว
ก็ต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามที่แพทย์แนะนำ
ห้ามหยุดยาหรือลดยาเองโดยเด็ดขาด

วัณโรคดื้อยาหลายขนาน (MDR-TB)

สำหรับผู้ป่วยวัณโรค แม้ว่าอาการจะดีขึ้นจนใกล้เคียงปกติแล้ว ก็ต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องตามที่แพทย์แนะนำ ห้ามหยุดยา หรือลดยาเองโดยเด็ดขาด ซึ่งผู้ป่วยบางรายหยุดยาเอง เพราะเข้าใจว่าหายแล้ว แต่ที่จริงยังคงมีเชื้อวัณโรคหลงเหลืออยู่ในร่างกายและสามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้

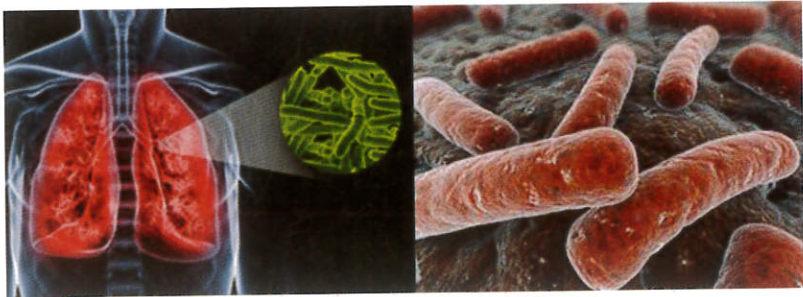

นอกจากนี้ ถ้าไม่รับประทานยาต่อเนื่อง เชื้อโรคที่หลงเหลืออยู่ จะปรับตัวให้ทนต่อยาเดิมจนเกิดภาวะเชื้อดื้อยา ถ้าผู้ป่วยกลับมามีอาการอีกครั้ง จะทำให้เชื้อตอบสนองต่อยาเดิมลดลง และหาการรักษาได้ยากขึ้น และยังต้องเสียเวลารักษานานกว่าเดิมอีกด้วย เกิดเป็นวัณโรคดื้อยาหลายขนาน (MDR-TB) ซึ่งต้องใช้ระยะเวลารักษานานขึ้นจาก 6 เดือนเป็น 9 เดือน และค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็น 120,000 บาท รวมทั้งอาจนำไปสู่การเป็นวัณโรคดื้อยาหลายขนาน ชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB) ต่อไปได้

วัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB)

วัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB) เป็นโรคติดต่ออันตราย ซึ่งมีค่าการรักษาสูงถึง 1.2 ล้านบาทต่อราย และมีอัตราการรักษาหายต่ำ ผู้ป่วยวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก มักมีประวัติการรักษาไม่สม่ำเสมอหรือขาดการรักษามาก่อน ทำให้เกิดการดื้อยาเพิ่มขึ้นถึงระดับรุนแรงมาก

กระทรวงสาธารณสุขจึงประกาศให้วัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB) เป็นโรคติดต่ออันตราย ภายใต้ พ.ร.บ.โรคติดต่อ พ.ศ. 2558

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ป่วยโรคนี้ได้รับการรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง ครบถ้วนตามมาตรฐานสากล รวมถึงการนำผู้สัมผัสโรคมารับการตรวจคัดกรอง วินิจฉัยอย่างรวดเร็ว และเข้าสู่กระบวนการรักษาพยาบาลได้ทันที โดยการประกาศเป็นโรคติดต่ออันตราย จะทำให้สามารถใช้ข้อมูลที่จำเป็นของผู้ป่วยเพื่อประโยชน์

ในการควบคุมวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก ลดการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคในหมู่ประชาชน ตลอดจนเพิ่มความครอบคลุมในการค้นหา และตรวจคัดกรองผู้สัมผัสโรค รวมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือผู้ป่วย และครอบครัวให้ได้รับการรักษา จนหายเป็นปกติ

สาเหตุการเกิดวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก

- ผู้ป่วยไม่ยอมรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ
- ผู้ป่วยรับประทานยาไม่ครบทุกชนิด เนื่องจากได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจากญาติ เพื่อน หรือคนรู้จัก หรืออาจจะเกิดจากการแพ้ยา ดังนั้น หากผู้ป่วยจะลดหรือเลิกกินยาต้องปรึกษาแพทย์ ก่อนทุกครั้ง เพื่อป้องกันวัณโรคคือยา

- เกิดวัณโรคซ้ำหลังการรักษาวัณโรคแล้ว
- ไปในแหล่งที่มีวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก
- อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก

- ผู้ป่วยวัณโรคที่ได้รับยาน้อยกว่า 6 - 12 เดือน ผู้ป่วยมักจะหยุดยาหลังจากได้รับยา 2 - 4 สัปดาห์ เนื่องจากสบายตัวขึ้น หรืออาจจะเกิดผลเสียจากยา

- ผู้ป่วยได้รับยาน้อยไป
- ขนาดยาไม่พอ
- ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี - เอ็ดส์มากขึ้นทำให้มีวัณโรคมากขึ้น

การดูแลผู้ป่วยวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก

1. ในระยะแรกต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เพื่อฉีดยารักษาวัณโรคหลายขนานชนิดรุนแรงมาก ก่อนแพทย์จะให้ยาไปรับประทานที่บ้าน ผู้ป่วยต้องรับประทานยาสม่ำเสมอ และถูกต้องตามคำสั่งแพทย์

2. สังเกตผลข้างเคียงที่เกิดจากยารักษาตามคำแนะนำ แล้วรีบแจ้งให้แพทย์ที่รักษาทราบทันที เพื่อจะได้รีบหยุดยาชั่วคราวก่อนที่จะอาการรุนแรงขึ้น และพิจารณาการปรับยา

3. รับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะพักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

4. ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้อื่น หรือการเข้าไปในที่ชุมชนเป็นเวลาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ หรือจนกว่าอาการไอจะลดลงมากกว่าจะหาย หรือแพทย์อนุญาต เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ

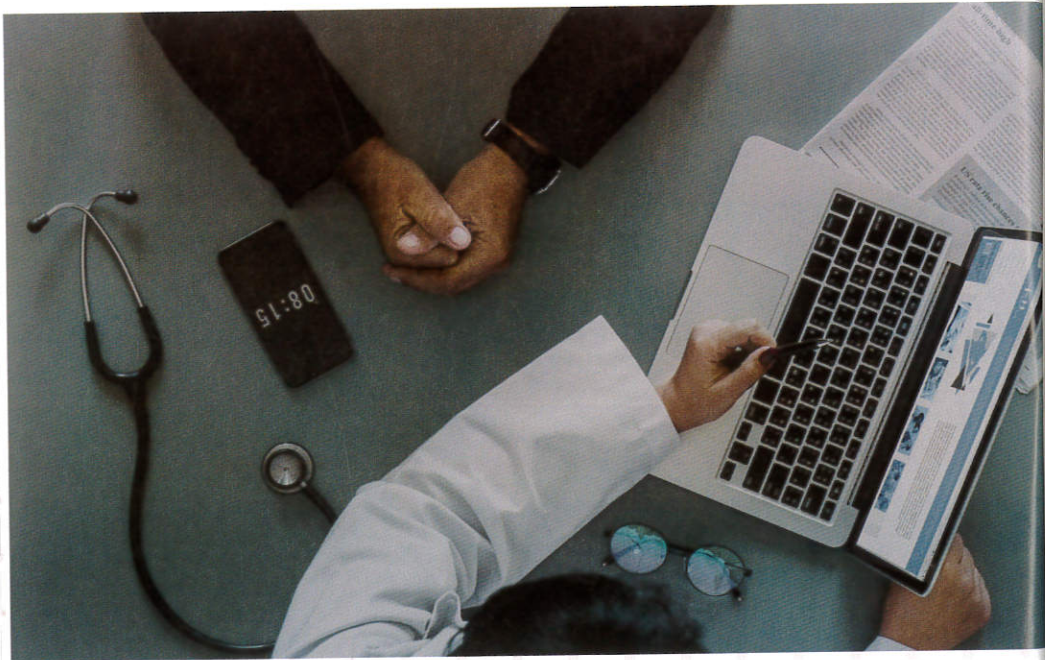
5. ปิดปากและจมูกเวลาที่ไอจาม บ้วนเสมหะในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด แล้วนำไปทิ้งในถังน้ำ และรดน้ำยาฆ่าเชื้อ

6. ไปรับการตรวจตามกำหนดจนกว่าแพทย์จะหยุดสั่งยา

อาการไม่พึงประสงค์ จากการรับประทานยารักษาวัณโรค

ผู้ป่วยวัณโรค ทั้งวัณโรค วัณโรคคือยาหลายขนาน และวัณโรค
คือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก อาจเกิดอาการข้างเคียง
หลังการรับประทานยารักษาวัณโรค ดังนั้น ให้สังเกตอาการ
ไม่พึงประสงค์ของยา หากเกิดอาการให้พบแพทย์โดยด่วน หรือ
โทรแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที ตลอด 24 ชั่วโมง

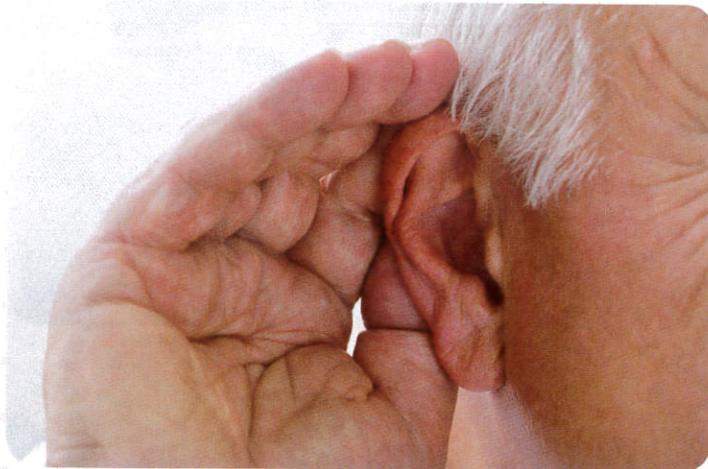

อาการที่ไม่พึงประสงค์ที่พบบ่อย

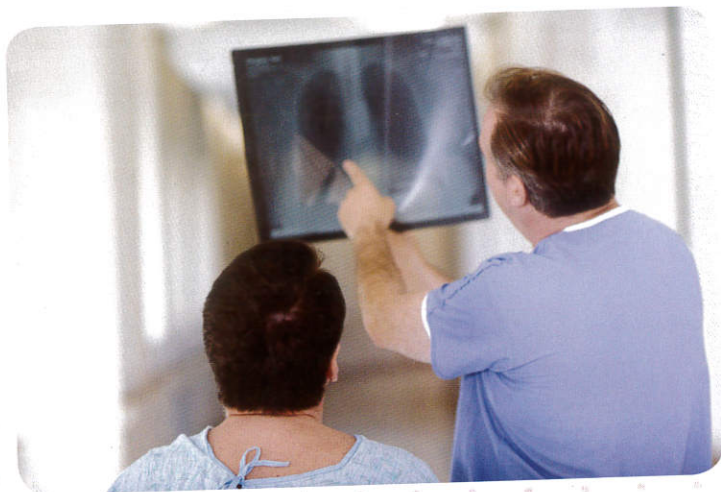
คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง เป็นไข้ อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย
อาหารไม่ย่อย ตัวเหลือง ตาเหลือง นอนไม่หลับ หัวใจเต้นผิดปกติ
ชักเกร็ง ซ้ำตามมือ และเท้า เส้นเอ็นอักเสบ

สูญเสียการได้ยิน

โรคกระเพาะอาหารอักเสบ ซ้ำปลายมือปลายเท้า โรคจิตเวช
ซึมเศร้า ปวดข้อ คลื่นไส้ อาเจียน ความผิดปกติของเกลือแร่
สีผิวมีสีคล้ำแห้ง ปัสสาวะสีคล้ำ ไตทำงานบกพร่อง

มาตรการการป้องกันและควบคุมวัณโรค

มาตรการกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ในการดำเนินงานควบคุมป้องกันวัณโรคดีดื้อยา 5 มาตรการ ดังนี้

1. คัดกรอง ค้นหาผู้ป่วยวัณโรคดีดื้อยา และรับรักษา เน้นกลุ่มประชากรที่เสี่ยงจะป่วยเป็นวัณโรคดีดื้อยา เช่น ผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยวัณโรคดีดื้อยา ผู้ต้องขัง ผู้ติดเชื้อมือไขว้ ผู้ป่วยวัณโรคที่กลับเป็นซ้ำ ผู้ป่วยวัณโรคที่ขาดการรักษาไม่ต่อเนื่อง และผู้ป่วยวัณโรคที่กำลังรักษาแล้วผลการรักษาไม่ดีขึ้น

2. พัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการขั้นสูงตรวจวัณโรค เพื่อให้มีศักยภาพในการวินิจฉัยวัณโรค และวัณโรคดีดื้อยา มีการนำเทคโนโลยีการวินิจฉัยเร็ว โดยวิธีทางอณูชีวโมเลกุลมาวินิจฉัยวัณโรคและการดีดื้อยา ซึ่งสามารถตอบผลได้ภายใน 2 ชั่วโมง

3. สนับสนุนจัดหาเวชภัณฑ์รักษาวัณโรคดีดื้อยา เพื่อให้ผู้ป่วยทุกรายเข้าถึงบริการ

TUBERCULOSIS

4. พัฒนาสูตรยารักษาวัณโรคดื้อยา ให้มีระยะเวลาในการรักษาสั้นลง

5. กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง จัดให้มีเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยวัณโรค เพื่อช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

คำแนะนำเรื่องวัณโรค

สำหรับประชาชนทั่วไป

ออกกำลังกาย พักผ่อนให้เพียงพอ
และรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่

หมั่นล้างมือ โดยเฉพาหลังเข้าห้องน้ำ
และสัมผัสสิ่งต่าง ๆ

หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยวัณโรค
หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย เช่น สวมหน้ากากอนามัย

ตรวจสุขภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอ
ด้วยการเอกซเรย์ปอดปีละ 1 ครั้ง

หากมีอาการผิดปกติให้รีบมาพบแพทย์ทันที

อ้างอิง

สมบัติ แทนประเสริฐสุข และคณะ. ระบาดวิทยาเชิงพรรณनावัดโรค
ดื้อยาหลายขนาน โรงพยาบาลมะเร็ง ปี 2550-
2558. วารสารควบคุมโรค ปีที่ 43 ฉบับที่ 4 ต.ค. -
ธ.ค. 2560 :P400-412.

สำนักระบาดวิทยา. DDC watch จับตาโรคและภัยสุขภาพ. ปีที่
4 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2560”

World Health Organization Crtbolx Tubercerlosts
Report, 2017

สำนักวัณโรค, กรมควบคุมโรค. แนวทางการควบคุมวัณโรค
ประเทศไทย พ.ศ.2561

เมื่อตรวจพบว่าเป็นวัณโรค
ต้องปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์
กินยาให้ครบทุกเม็ด ทุกมื้อ
ไอจามปิดปากปิดจมูก

+ + +
ถ้ามีอาการไอเรื้อรังนานเกิน 2 สัปดาห์
มีไข้ต่ำ ๆ เบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลด
หรือหากพบผู้ที่มีอาการดังกล่าว
ขอให้รีบพาไปพบแพทย์ ในโรงพยาบาล
+ หรือสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน

+
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
สำนักวัณโรค กรมควบคุมโรค
โทร 0-2212-2279 กด 4

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
กรมควบคุมโรค

www.riskcomthai.com

สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422